

Datum
2010 -08-30

Ärendenummer
511-1016-09

Vic-natur/NVR-ID:
2020087

Skötselplan för naturreservatet Stenfors i Tingsryds kommun

Datum
2010-08-30

Ärendenummer
511-1016-09

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL	4
1 Syftet med reservatet.....	4
2 Administrativa data.....	4
3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning	6
4 Områdets bevarandevärden.....	7
4.1 Geovetenskapliga värden	7
4.2 Biologiska värden.....	7
4.3 Kulturhistoriska värden.....	9
4.4 Turism och friluftsliv.....	10
4.5 Anläggningar	10
4.6 Byggnader.....	10
5 Genomförda inventeringar och dokumentation	11
6 Skötselområden.....	12
6.1 Bevarandemål för hela området.....	12
6.2 Generella riktlinjer & åtgärder för hela området	12
6.3 Skötselområden.....	14
7 Tomtmark och byggnader	26
8 Jakt och fiske.....	27
9 Bränder, storm, insektsangrepp eller översvämning.....	27
10 Barnperspektivet.....	27
11 Utmärkning	27
12 Dokumentation och uppföljning	28
12.1 Uppföljning av skötselåtgärder.....	28
12.2 Uppföljning av bevarandemål.....	28
12.3 Dokumentation och inventeringar.....	28
Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder	29
13 Ansvar för skötsel, dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder, bevarandemål och gynnsamt tillstånd.....	30
14 Revidering av skötselplan	31
BILAGOR.....	31
a. Skötselplanekarta.....	31
b. Nyckelbiotoper.....	31
c. Kulturlämningar	31

Datum
2010-08-30

Ärendenummer
511-1016-09

BESKRIVNINGSDDEL

1 Syftet med reservatet

Syftet med naturreservatet Stenfors är att bevara och restaurera ett område med ädellövskog i anslutning till Bräkneån. Livsmiljöer ska bevaras och skapas för växter, djur, svampar och lavar som är knutna till äldre ädellövskog och ädellövrisk triviallövskog med gamla och ihåliga träd och hög andel död ved.

Syftet med reservatet är också att bevara och restaurera en god vattenmiljö för de arter som är knutna till Bräkneån samt att bevara och utveckla den biologiska mångfalden i den hävdade träd- och buskbärande gräsmarken kring ruinerna av Stenfors bruk.

Naturreservatet ska även främja allmänhetens möjligheter till friluftsliv, natur- och kulturupplevelser. Områdets rika kulturhistoria ska bevaras och framhävas.

2 Administrativa data

Tabell 1. Administrativa data för naturreservatet

Namn:	Stenfors	
NVR-ID:	2020087	
Län:	Kronobergs län	
Kommun:	Tingsryd	
Församling:	Tingsås	
Läge:	Ca 6 km S Tingsryd, strax S sjön Tiken	
Gränser:	Enligt karta, bilaga 1 i beslutet	
Areal:	Totalt: 66,2 ha	Land: 53,7 ha Vatten: 12,5 ha
Fastigheter och markägarkategori:	<i>Fastigheter</i>	<i>Markägarkategori</i>
	Del av Bräken 1:1	Sveaskog AB
	Del av Djuramåla 2:6	Sveaskog AB
	Del av Djuramåla 3:6	Sveaskog AB
Servitut:	Ledningsrätt 07-IM1-26/318.1 Allmän väg 653	
Sakägare:	Enligt bilaga 3 till beslutet	

Förvaltare:	Skogsstyrelsen Kronobergs distrikt
Fastighetskarta:	4E2j, 4E1j
Terrängkarta:	04ESO
Naturgeografisk region:	Sydöstra Smålands skog- och sjörika slätt
Riksintresse	Bräkneån, enl. MB 4 kap. 1 & 6§§

Tabell 2. Prioriterade bevarandevärden

Typ	Värde
Markslag	Skog, betesmark, vatten
Naturtyp	Ädellövskog, strandskog, hävdad gräsmark
Strukturer	Gamla träd, senvuxna träd, grova träd, död ved i olika nedbrytningsstadier på land och i vatten, blockig botten, grusig botten, sandig botten
Arter	Utter (VU), flat dammussla (NT), almlav(NT), lunglav (NT), blomskägglav, öring, forsärla, strömstare
Friluftsliv	Stigar, rastplats

Tabell 3. Hotade arter med fastställt åtgärdsprogram

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Natura 2000-typ
<i>Lutra lutra</i>	Utter	Inga Natura 2000-typer finns registrerade inom området.

Tabell 4. Naturtyper enligt nuvarande förhållanden och enligt bevarandemålen

Naturtyp	Areal enligt nuvarande förhållanden (ha)	Areal enligt bevarandemålen (ha)
Barrskog	13,9	0
Granskog	12,7	0
Barrblandskog	1,2	0
Lövblandad barrskog	3,1	4,3
Triviallövskog	19,6	23,2
Triviallövskog med ädellövinslag	10,8	20
Ädellövskog	15,3	24,4
Betesmark	1,9	1,9
Vatten	12,4	12,4
SUMMA	66,2	66,2
Produktiv skogsmark	51,9	51,9

3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Trakterna kring Stenfors har historiskt sett varit lövskogsrika. På häradskartan från 1663 benämns området sydväst om Tikens utlopp som *"Bökeskog mäd Ek och fer bemängd"* och området sydöst Tikens utlopp som *"Bökeskog och Eke"*. Under 1600- till 1800-tal minskade skogens utbredning då man bedrev omfattande svedjebruk, kolning och pottaskebränning, och området var betydligt öppnare än vad det är idag. Stora delar av den kvarvarande skogen betades också troligen av de djur som hölls av torparna i omgivningen.

I slutet av 1800-talet och början av 1900-talet ökade mängden skog igen, gran planterades och svedjebruket minskade. På 1949 års ekonomiska karta är större delen av området återigen skogsmark, undantaget den västra delen av norra reservatsområdet som troligen utgjordes av trädklädd betesmark samt två mindre åkrar i områdets mittersta och norra del. Betesmarken har gradvis vuxit igen och åkrarna planterades senare med gran och är idag bevuxna med ung triviallövskog.

Åns vattenkraft har nyttjats sedan lång tid tillbaka. Redan på 1500-talet anlades en mjölkvarn med tillhörande damm vid Nytorp ca 2,5 km söder om Tikens utlopp, precis utanför dagens reservatsområde. Senare anlades även ett sågverk på platsen, och kvarn- och såg drevs fram till 1950-talet. De lämningar som idag finns på platsen är av sentida karaktär.

I slutet av 1600-talet dämades Tikens utlopp i Bräkneån och en stångjärnshammare med smedja anlades. På platsen växte en järnindustri fram, som på 1700-talet fick namnet Stenfors bruk. Järnet som tillverkades gick på export eller smiddes till spik och jordbruksredskap. Senare byggdes en stor mekanisk verkstad med gjuteri. I slutet av 1800-talet började järnbruksverksamheten att bli olönsam och man ställde om till sågverksdrift och träindustri. Driften upphörde helt runt sekelskiftet 1900 och år 1918 revs alla byggnader på platsen. Idag finns omkring 14 husgrunder kvar att beskåda. I den omgivande skogen finns ytterligare spår av järnbruksdriften i form av kolbottnar.

Tikens utflöde i Bräkneån regleras än idag med en damm vid sjöns utlopp. Den gamla fördämningen ersattes på 1970-talet av en modern

damm som är självreglerande. Även vid den forna kvarnen/sågen söder om reservatet finns en damm (Stenfors kvarndamm) som på 1970-talet byggdes som ersättning för äldre fördämningar, dammdriften är dock nedlagd. Då de nya dammarna anlades gavs tillstånd till rensning av ån längs en sträcka av maximalt 160m nedströms dammarna. Nedströms Tikendammen har ån rensats längs en del av denna sträcka och rensmassor har lagts upp längs med ån. Rensning har även utförts nedströms kvarndammen. Båda dammarna ägs och förvaltas av Tingsryds kommun.

4 Områdets bevarandevärden

4.1 Geovetenskapliga värden

Berggrunden består av gnejsig så kallad Tving-granit och jordarten består huvudsakligen av storblockig morän.

4.2 Biologiska värden

De främsta värdena inom reservatet är knutna till ädellövs skogen, ån samt den träd- och buskbärande gräsmarken kring ruinerna av Stenfors bruk.

Skogen

I **norra reservatsdelen**, väster om ån, finns ett mycket värdefullt skogsområde. Väster om vägen domineras skogen av ek (ca 120-130 år gammal) som i delvis är spärrgrenig och som härrör från ett öppnare skede i landskapet. Troligen har här varit betesmark under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Öster om vägen domineras trädskiktet av bok i olika åldrar. Närmast ån och söderöver är bokarna omkring 120-130 år gamla och närmast vägen är de yngre, ca 30 år. Inslaget av gran är på sina ställen ganska stort, men här finns också rikligt med grova aspar, askar, alar samt enstaka lindar och hasselbuketter.

Ett flertal sällsynta kryptogamer hittats i skogen väster om ån, däribland de rödlistade lavarna almlav (*Gyalecta ulmi*, NT) och lunglav (*Lobaria pulmonaria* NT). Inom området har också blomskägglav (*Usnea florida*) och andra arter knutna till äldre skog och gamla träd såsom rostfläck (*Arthonia vinosa*), klippfrullania (*Frullania tamarisci*), gammelgranslav (*Lecanactis abietina*), koralllav (*Sphaerophorus globosus*), västlig hakmossa (*Rhytidiadelphus loreus*), guldlockmossa (*Homalothecium seri-*

ceum) och långflikmossa (*Nowellia curvifolia*) hittats. I södra delen av området finns en lummig lundflora med blåsippa (*Hepatica nobilis*), strutbräken (*Matteuccia struthiopteris*), tibast (*Daphne mezereum*) och trolldruva (*Actaea spicata*).

På åns östra sida växer en rik blandlövskog med gamla, stora alar, aspar och ekar. Vissa av träden är upp emot 100-120 år gamla. Björk är också vanligt förekommande och bok, ask, körsbär samt gran och tall förekommer spritt i området.

Längs väg 653, i gränsen mellan den norra och den södra reservatsdelen löper en bro över Bräkneån och längs bron finns en allé med ett tiotal beskurna askar.

I **södra reservatsdelen**, väster om Hållsdammen, strax norr om Nytorp finns ett område med bok-ekskog där träden är kring 100-120 år gamla. Enstaka bokar längs med vägen är äldre, vissa skulle kunna vara så gamla som 150-200 år. Längs Hållsdammens stränder finns ett stråk av triviallövskog med inblandning av tall.

Ån

I ån vid Tikens utlopp har fynd gjorts av den rödlistade musselarten flat dammussla (*Pseudanodonta complanata*, NT). Även den vanliga dammusslan (*Anodonta anatina*) har hittats. Vid elfiske nedströms Stenfors kvarndamm som tangerar reservatets södra gräns har man upprepade gånger funnit öring (*Salmo trutta*), bäcknejonöga (*Lampetra planeri*) och allmän sjöfauna såsom abborre, gädda, lake, benlöja, mört och signalkräfta. Öringpopulationen uppges vara svag i området. Tikens fiskevårdsområde har dock tidigare plantererat in öring i Bräkneån och har planer på ytterligare inplantering.

Bottenfaunan undersöks regelbundet nedströms Stenfors kvarndamm och man har bl.a. hittat den mycket försurningskänsliga dagsländan *Caenis* sp. och nattsländorna *Chimarra marginata* och *Cheumatopsyche lepida*.

I Bräkneåns vattensystem finns en stabil population av utter (*Lutra lutra*) och spår av utter har observerats i området så sent som våren 2009.

Uttern är rödlistad (kategori VU, d.v.s. sårbar) och omfattas av ett nationellt fastställt åtgärdsprogram.**

Längs med ån, både i norra delen av reservatet och i södra delen, nedströms Hållsdammen finns fuktiga partier som delvis översvämmas och är bevuxna med klibbal, sälg och björk. Här häckar strömstare (*Cinclus cinclus*) och forsärla (*Motacilla cinerea*). Stenporella (*Porella cordeana*) och näckmossa (*Fontinalis antipyretica*) förekommer på stenarna.

Träd- och buskbärande gräsmark

I norra reservatsdelen, kring ruinerna av det gamla Stenfors bruk, finns ett område som årligen slås för att synliggöra ruinerna. I området finns gott om träd och buskar som p.g.a. sin rika produktion av pollen, nektar och frukt är mycket värdefulla för många organismer, t.ex. insekter, fåglar och däggdjur. Här finns gott om körsbär, apel, ek, bok, hassel, en, slån, ros och syren. Vid Länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering (1991) hittades darrgräs, gullviva och vårstarr i området.

*Den av Artdatabanken fastställda rödlistan innebär en klassning av växter och djur som är hotade eller missgynnade i Sverige. Klasserna är följande: nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR).

**Se nedan under 5. Genomförda inventeringar och dokumentation.

4.3 *Kulturhistoriska värden*

Hela reservatsområdet bär spår av mänsklig påverkan, det mest påtagliga är området kring det nedlagda Stenfors bruk som är mycket intressant ur kulturhistorisk synvinkel. Ett flertal husgrunder finns bevarade och informativa skyltar om brukets historia finns uppsatta. En träbalksbro* korsar ån vid bruksområdet, och i anslutning till denna finns rester av en ålfångstanläggning. Spritt i området finns också ett flertal andra kulturlämningar från järnbrukstiden. Söder om bruket, på åns västra sida, finns t ex grunden efter ett litet bryggeri som drevs under 1800-talet. På andra sidan ån syns resterna av en backstuga (Stenlyckan) från samma tidsperiod. I den omgivande skogen finns ett flertal kolbottnar.

På östra sidan av ån, i den allra sydligaste delen av reservatet finns lämningar av en gammal kvarn/kvarnlägenhet, kallad Snuggan.

* För de lämningar som registrerats av Riksantikvarieämbetet, se nedan under 5. *Genomförda inventeringar och dokumentation*. Se även bilaga c, Kulturlämningar, där alla forn- och kulturlämningar som Riksantikvarieämbetet registrerat i reservatet och dess omnejd redovisas.

4.4 *Turism och friluftsliv*

Området, i synnerhet kulturmiljön vid Stenfors bruk, har många besökare. Vid bruksområdet finns en rastplats med grillplats, bord och bänkar. Genom delar av området löper en kulturstig*, där spår efter den tidigare markanvändningen synliggörs och skyltas.

*se bilaga c, Kulturlämningar.

4.4.1 *Tillgänglighet*

Området nås norr ifrån via väg 27 (SÖ Tingsryd) eller väg 651 (SV Tingsryd), skyltning finns mot Stenfors. Söderifrån nås området enklast via väg 653 som passerar rakt genom reservatet i öst-västlig riktning.

4.4.2 *Känslighet för slitage och störningar*

I dagsläget är slitaget på reservatet relativt begränsat och bedöms inte påverka reservatet eller dess organismer i allt för hög grad. En kraftigt förhöjd besöksfrekvens skulle dock kunna förorsaka skador på naturen varför stigar bör anläggas.

4.5 *Anläggningar*

Viltstängsel är uppsatt runt två områden med triviallövskog (skötselområde 3a och 3d). Bord med bänkar samt grillplats finns i norra reservatsdelen vid Stenfors bruksområde (skötselområde 6).

En ledningsgata går genom den norra reservatsdelens sydöstra hörn.

4.6 *Byggnader*

Strax norr om väg 653 finns två byggnader inom reservatet, dels ett stort magasin på åns västra sida, dels ett garage tillhörande den gamla smedsbostaden på östra sidan av ån. Båda byggnaderna ägs och förvaltas av fastighetsägaren.

5 Genomförda inventeringar och dokumentation

- Fornlämningsregistret, 2010. Tingsås 172:1 (bruksområdet - fast forn-lämning), Tingsås 173:1 (bro - Övrig kulturhistorisk lämning).
- Gärdenfors U. (ed.) 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010 – The 2010 Red list of Swedish Species, Artdatabanken.
- Länsstyrelsen i Kronobergs län, Christoffersson, I. 1989. Kronobergs natur. Naturvårdsprogram för Kronobergs län.
- Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1991. Ängs och hagmarksinventering.
- Länsstyrelsen i Kronobergs län, Samuelsson, T., 2001: Inventering av stormusslor i Kronobergs län 2000., 2001:04.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. Sallmén N., och Mårtensson D. Hur du undviker att skada utter vid jakt och fiske (Faktablad, tillgängligt på http://www.c.lst.se/upload/publikationer/natur_och_miljo/naturvard/utterblad_A4.pdf).
- Larsson, Lars-Olof & Ingolf, Knut, 1995. Stenfors kulturstig, (broschyr samt skyltar längs stigen).
- Naturvårdsverket, Aronson, Å. & Bisther, M. 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av utter (*Lutra lutra*). Naturvårdsverkets rapport 5614.
- Naturvårdsverket, Löfgren, R. & Henriksson, S. (red). 2004. Skyddsvärda statliga skogar. Delrapport över uppdrag om naturvärdesbedömning av viss skog. Götaland. Naturvårdsverkets rapport 5340.
- Riksantikvarieämbetet, 1997. 1996 års fornminnesinventering i Kronobergs län – Växjö och Tingsryds kommuner.
- Skogsvårdsstyrelsen, 2003. Nyckelbiotopsinventeringen i Kronobergs län.
- Sveriges Geologiska Undersökning, 1986. Berggrundskarta över Kronobergs län, Serie Ah nr 10.
- Sveriges Geologiska Undersökning, 1958. Karta över Sveriges jordarter, Serie Ba nr 17 (södra bladet).
- Vägverket, region Sydöst, 2002. Alléinventering i Kronobergs län.
- Växjö tingsrätt, Vattendomstolen, 1977. Dom 1977-11-04 i akt VA 8/1077.

PLANDEL

6 Skötselområden

Hela området är indelat i tio skötselområden (i vissa fall med tillhörande delområden), vilka utgår från den markanvändning eller skötsel som ska genomföras, se även skötselplanekartan (bilaga a).

6.1 *Bevarandemål för hela området*

- Målet för reservatet är att bevara och restaurera naturvärden knutna till ädellövskog och ädellövrisk triviallövskog, samt värden knutna till Bräkneåns vatten och den hävdade träd- och buskbärande gräsmarken kring ruinerna av Stenfors bruk.
- Träd- och buskskikt ska vara flerskiktat och varierat med avseende på ålder och ingående arter samt bilda en mosaik med gläntor och mer slutna områden, där förutsättningar skapas för arter knutna till träd både i solbelysta och i skuggiga lägen.
- Död ved i alla nedbrytningsstadier ska finnas i alla skötselområden. Den döda vedens volym ska på sikt uppgå till minst 20 % av den levande vedens volym.
- I trädbärande skötselområden ska den döda veden bestå både av såväl liggande som stående döda träd samt vara av varierande grovlek och finnas i både skuggiga och solbelysta lägen. Tillgången på hålträd ska vara god. I vatten ska veden bestå av stammar och grenar som helt eller delvis ligger i vattnet och som är av varierande grovlek.
- Kulturhistoriska värden samt värden för friluftslivet ska bevaras. Utvalda kultur- och fornlämningar ska framhävas.

6.2 *Generella riktlinjer & åtgärder för hela området*

Skogen ska i huvudsak formas genom naturliga processer eller av skötselinsatser som efterliknar naturliga processer - exempelvis behovsinsett luckhuggning för att åstadkomma en olikåldrig struktur eller fri-

huggning, ringbarkning, fläkning av grenar, lätt bränning och liknande för att gynna gamla grova träd eller skapa död ved.

Gran ska aktivt begränsas i hela området och på sikt avvecklas. Större granar ska om inget annat anges avverkas vid lämplig tidpunkt och tas ut ur området. Enstaka äldre granar får lämnas. Smågranar röjs löpande.

För att öka förutsättningarna för arter knutna till äldre, solbelysta träd kan *utvalda* äldre lövträd och tallar som trängs av yngre träd frihuggas eller friställas genom åtgärder mot intilliggande träd (t.ex. ringbarkning.). Det är dock mycket viktigt att det finns en god tillgång även på skuggiga miljöer och senvuxna träd. Skogen ska vara mosaikartad med både solbelysta gläntor och skuggiga partier.

Tall- och lövträdsved som faller eller genereras vid skötselåtgärder ska lämnas att multna inom reservatet, men får vid behov flyttas inom reservatet. Ved som flyttas ska inte kapas mer än nödvändigt.

Trädfällning och andra skötselåtgärder ska ske på sådant sätt att mark och fornlämningar inte skadas. Om så behövs för att säkerställa förnyringen av ädellövträd i området får dock markberedningsåtgärder utföras fläckvis, med hänsyn tagen till naturvärden och fornlämningar. Mindre områden med ungplantor får vid behov hägnas in för att skyddas mot viltbete.

För att främja friluftslivet samt synliggöra natur- och kulturvärden ska stigar hållas öppna. Träd och grenar som hänger över stigar och riskerar att skada allmänheten får tas ned.

Datum
2010-08-30

Ärendenummer
511-1016-09

6.3 Skötselområden

Skötselområdena beskrivna i skötselplanen är:

Typ av skötselområde	Antal delområden	Areal (ha)
1. Ädellövskog	5	11,9
2. Äldre triviallövskog med ädellövinslag	3	9,0
3. Ung triviallövskog med ädellövinslag	4	10,6
4. Lövblandad barrskog	2	4,3
5. Granskog som på sikt ska omföras till lövskog	4	12,7
6. Hävdad träd- och buskbärande gräsmark	1	1,9
7. Ekskog/ekhagmark	1	3,4
8. Vatten	1	2,4
9. Friluftsliv		
10. Vägområde		

6.3.1 Skötselområde 1 (a-e), Ädellövskog (11,9 ha)

Beskrivning:

Området utgörs av 5 delområden(a-e) som alla består av ädellövskog, i de flesta fall mer än 100 år gammal. Gran förekommer spritt i hela skötselområde 1.

1a & c) Äldre blandädellövskog längs med ån. Många av träden är äldre än 120 år och en hel del värdefulla strukturer finns i form av lågor, högstubbar och torrakor. Skogen är heterogen med avseende på trädslag, trädåldrar och luckighet. Bok och ek dominerar men äldre lind, ask och asp förekommer spritt. Klibbal och björk förekommer, framförallt nära åstranden. De rödlistade lavarna lunglav och almlav och den tidigare rödlistade blomskägglaven har hittats i område 1c. Marken i områdena är mycket blockig och det är svårt att ta sig fram till fots.

1b) Området domineras av tätvuxen yngre bok(ca 20-25 år gammal). Enstaka äldre bokar och ekar förekommer. Mängden död ved är liten.

1d) Området utgörs av en smal remsa längs med vägen till Nytorp i södra reservatsdelen och domineras av likåldrig äldre bok och ek (ca 100-120 år gammal). Mängden död ved är liten.

1e) Området utgörs av reservatets sydöstra spets. Bok (ca 50-90 år gammal) dominerar men inslag finns framförallt av ek, al och björk. Mängden död ved är liten. I området finns ruinerna av en gammal kvarn/kvarnlägenhet kallad Snuggan.

Bevarandemål:

- Arealen ädellövskog ska vara 11,9 ha
- Minst 80 % av virkesvolymen ska utgöras av ädla lövträd, företrädesvis ek och/eller bok. Gran ska inte förekomma med mer än enstaka exemplar.
- Lavarterna almlav, lunglav och blomskägglav som idag förekommer i delområde 1c ska finnas och ha möjlighet att sprida sig.
- Ruinen Snuggan i delområde 1e ska vara fri från träd och buskar.

Se även 6.1 *Bevarandemål för hela området*

Skötselåtgärder:

Se framförallt 6.2 *Generella riktlinjer & åtgärder för hela området*. Vidare åtgärder framförallt för delområdena:

1a & c) Inga åtgärder undantaget avverkning och utförsel av gran.

1b) För att nå målet om en flerskiktad skog med varierande trädåldrar och trädslag, gläntor och mer slutna områden samt hög andel död ved behöver åtgärder vidtas. Initialt ska de enstaka äldre bokar och ekar som finns i området frihuggas. Utöver detta ska 5-10 gläntor skapas i trädskiktet genom att yngre träd fälls och/eller ringbarkas och sly röjs bort. I gläntor ska utvalda ungräd lämnas som blivande efterträdare till de äldre grova träden. Gläntorna ska vara ca 25 m i diameter och utanför dessa ska skogen lämnas sluten för att skapa senvuxna träd och möjligheter för arter som är knutna till skuggiga miljöer.

Död ved, hålträd och gläntor/öppningar i trädskiktet skapas fortsatt vid behov.

1d) Frihugning av enstaka ädellövträd. Död ved och hålträd bör tillskapas.

1e) Frihugning av enstaka ädellövträd. Borttagande av träd och buskar som växer i och omedelbart kring ruinen Snuggan. Rövning runt och i ruinen görs löpande för att synliggöra denna. Död ved och hålträd bör tillskapas.

6.3.2 Skötselområde 2 (a-c): Äldre triviallövsskog med ädellövinslag (9,0 ha)

Beskrivning:

Skötselområde 2 består av tre skogsområden längs med Bräkneån, bitvis med stort inslag av ädellöv. Vegetationen är i huvudsak likartad i alla tre områdena. Längs åstranden där marken tidvis blir översvämmad växer framförallt björk och klibbal, på torrare mark är trädslagsvariationen större med inslag av bok, ek, asp, ask och tall. Gran finns spridd i hela skötselområde 2. Marken i skötselområde 2 är på många ställen blockig och svårtillgänglig.

I delområde 2c finns på åns västra sida rikligt med äldre al, asp av varierande ålder samt hasselbuketter och en lummig lundflora med blåsippa, strutbräken, tibast och trolldruva. Här förekommer också den rödlistade lunglaven. På åns östra sida finns också rikligt med al, samt på torrare marker ek och asp. Längs med väg 653 i södra delen av skötselområdet finns en ca 70 m lång allé, främst bestående av ask och al. På norra sidan om vägen har träden sågats av i toppen. De flesta av träden har skjutit nya skott, men är i dåligt skick. Flera luckor finns i allén, och flera av träden visar tecken på askskottssjuka.

Två byggnader finns i skötselområdets södra del. För beskrivning av och skötselåtgärder för dessa, se punkt 7, Tomtmark och byggnader.

Bevarandemål:

- Området ska bestå av blandlövsskog med ett stort inslag av ädellöv och med en stor variation avseende arter och trädåldrar.
- Minst 90 % av virkesvolymen ska utgöras av lövträd, varav minst hälften ädellöv. Gran ska inte förekomma med mer än enstaka exemplar.

- Allén längs väg 653 ska finnas kvar och utgöra en livsmiljö för insekter och andra organismer.
- Lunglav ska finnas och kunna sprida sig i området.

Se även 6.1 *Bevarandemål för hela området*

Skötselåtgärder:

Död ved och hålträd ska skapas vid behov. Se framförallt 6.2 *Generella riktlinjer & åtgärder för hela området*.

Ytterligare åtgärder vidtas för delområde 2c:

Allén i delområde 2c ska skötas så att träden kan fortleva så länge som möjligt utan att utgöra en risk för allmänheten. Förekommande luckor i allén ska planteras igen och träd som utgår ska ersättas med nya. Nyplantering ska i första hand ske med ask eller klibbal men om sjukdomsbilden för ask eller al gör detta problematiskt kan andra i regionen förekommande alléträdslag väljas. Död ved som kan utgöra fara eller hindrar vägens framkomlighet får flyttas till lämpligt område inom reservatet.

De toppade askarnas kronor bör så snart som möjligt beskäras så att deras livslängd förlängs. Då en del av träden visar tecken på askskottsjuka bör man dock vänta med sådana åtgärder tills man vet om träden återhämtar sig så inte sjukdomsangreppen förvärras. Vidare beskärning görs lämpligen med 5-7 års mellanrum.

Den del av delområde 2c som ligger väster om vägen (söder om skötselområde 7) kan med fördel hägnas och betas om intresserad brukare finns.

6.3.3 Skötselområde 3 (a-d): Ung triviallövskog med ädellövinslag (10,6 ha)

Beskrivning:

Fyra områden som är tätt bevuxna med yngre lövträd, huvudsakligen björk. Gran förekommer spritt i alla områden och mängden död ved är ytterst liten.

3a) Området är bevuxet med björk som är ca 10 år gammal. Inslag finns av ask och sälg, men inga äldre träd. Området har under 1900-talet varit åker och därefter planterats med gran. Ett delvis nedrivet viltstängsel omgärdar området.

3b) Området domineras av ca 35-40-årig björk. Marken är något sumpig. I väggkanten finns enstaka exemplar av yngre ek.

3c) Området är huvudsakligen bevuxet med ca 35 årig björk. Inslag av tall finns i strandkanten och ek och bok förekommer spritt längre in i området.

3d) Området är tätt bevuxet med ung björk (ca 10 år) med inslag av unga ädellövträd och enstaka något äldre (ca 50 år) ekar och bokar. Ek planterades ut i grupper för ca 10 år sedan och är i dag på väg att konkurreras ut av björken. Även ung bok, lind, lönn, alm och fågelbär förekommer i området. Ett delvis nedrivet viltstängsel omgärdar området.

Bevarandemål:

- Området ska bestå av blandlövskog med ett stort inslag av ädellöv och en stor variation avseende arter och trädåldrar.
- Minst 90 % av virkesvolymen ska utgöras av lövträd, varav minst hälften ädellöv. Gran ska inte förekomma med mer än enstaka exemplar.

Se även 6.1 *Bevarandemål för hela området*

Skötselåtgärder:

För att nå målet om en flerskiktad skog med varierande trädåldrar och trädslag, gläntor och mer slutna områden samt hög andel död ved behöver åtgärder vidtas. Äldre ädellövträd ska i förekommande fall frihuggas eller på annat sätt friställas så att de får större möjlighet att utvecklas och bidra till förnyringen av ädellöv i området. Utöver detta ska skogen glesas ut och gläntor ska tas upp så att de yngre ädellövträd som finns får möjlighet att utvecklas optimalt. Detta gäller i synnerhet delområde **3d** där det redan idag finns en hel del yngre ädellövträd. Det är dock viktigt att inte hela området konsekvent glesas ut utan att delar av området fortsatt får vara tätt bevuxna för att skapa senvuxna

trääd och gynna arter som trivs i skuggig miljö. Död ved, hålträäd och öppningar i trädsiktet ska fortlöpande skapas vid behov.

Viltstängslet vid delområde **3a** och **d** ska tas bort snarast.

Se även 6.2 *Generella riktlinjer & åtgärder för hela området.*

6.3.4 Skötselområde 4 (a-b): Lövblandad barrskog (4,3 ha)

Beskrivning:

Två barrskogsområden med inslag av löv på blockig mark.

4a) Området domineras i norr av tall och söderut av gran. I området finns inslag av bok, ek, björk och al.

4b) Området är framförallt bevuxet med tall och björk. I norra delen finns också en hel del ek och i allra sydligaste delen ett stort bestånd med asp. Gran förekommer spritt i hela området.

Bevarandemål:

- Området ska domineras av tall och lövträäd, varav minst 50 % av virkesvolymen ska utgöras av lövträäd. Gran ska inte förekomma med mer än 5 % av virkesvolymen.
- I området ska det finnas gott om ädellövträäd, äldre triviallövträäd och äldre tallar.

Se även 6.1 *Bevarandemål för hela området*

Skötselåtgärder:

Utvalda äldre lövträäd och tallar ska frihuggas eller på annat sätt friställas så att de får större möjlighet att utvecklas till grova äldre trääd och bidra till föryngringen av ädellöv och tall i området. Död ved och hålträäd bör tillskapas. Se även 6.2 *Generella riktlinjer & åtgärder för hela området.*

6.3.5 Skötselområde 5 (a-d): Granskog som på sikt ska omföras till lövskog (12,7 ha)

Beskrivning:

Alla delområden utgörs av 30-35-årig granskog med ett litet inslag av unga ädellövträd (bok och ek). Ned mot Hållsdammens strand har delområde **5a** och **c** inslag av tall och björk. I delområde **5d** finns en del äldre ädellövträd samt björk i anslutning till Bräkneån. I övrigt är områdena relativt homogena. Delområde **5a**, **c** och **d** har nyligen gallrats.

Bevarandemål:

- Området ska vara bevuxet med lövträd, varav minst 60 % av virkesvolymen ska utgöras av ädellöv, företrädesvis bok och/eller ek. Gran ska inte förekomma med mer än 5 % av virkesvolymen.

Se även 6.1 *Bevarandemål för hela området.*

Skötselåtgärder:

Granen ska successivt ersättas med lövträd. För att bidra till föryngringen av lövträd och lägga grunden till en varierad åldersstruktur i den framtida lövskogen ska den första åtgärden vara att frihugga de ädellövträd och äldre triviallövträd som redan idag finns i området. Gran hålls därefter borta från de frihuggna ytorna så att lövträden kan utvecklas optimalt.

Vid lämplig tidpunkt fälls återstående gran och tas ut ur området. Åtgärder för att säkerställa föryngringen av ädellöv i området kan därefter göras. Plantor/frön hämtas om möjligt i reservatet. Smågranar röjs kontinuerligt bort.

När lövträden etablerat sig och skogen börjar sluta sig görs åtgärder vid behov för att skogen ska bli flerskiktad och mosaikartad med en stor variation avseende trädslag, trädåldrar och död ved.

Se även 6.2 *Generella riktlinjer & åtgärder för hela området.*

6.3.6 Skötselområde 6: Hävdad träd- och buskbärande gräsmark (1,9 ha)

Beskrivning:

Gräsmark kring ruinerna av det gamla Stenfors bruk. Området slås årligen med röjsnöre eller röjsåg, främst för att synliggöra fornlämningarna. I området finns gott om lövträd och buskar som producerar mycket pollen, nektar och frukt och därmed har med stor betydelse för den biologiska mångfalden, i synnerhet insekts- och fågelfaunan. Bland annat finns här körsbär, apel, ek, bok, hassel, slån, ros och syren. I västra delen av området tränger gran och tall in i området från omgivande skog. Andelen död ved i området är liten.

Bevarandemål:

- Arealen hävdad träd- och buskbärande gräsmark ska vara minst 1,9 ha.
- Krontäckning av träd och buskar får inte överstiga 40 %.
- Barrträd och -buskar ska med undantag för enstaka exemplar inte förekomma i området.
- Träd och buskskikt ska framförallt bestå av arter med rik blomning/nektar/pollen/fruktproduktion samt vara varierat med avseende på arter och ålder.
- Ruinerna och spåren efter Stenfors bruk ska bevaras och synliggöras.

Se även 6.1 *Bevarandemål för hela området*

Skötselåtgärder:

Hela området ska slås, minst en gång per år, med början tidigast första veckan i juli. Gångar fram till och omkring fornlämningsobjekten får dock slås tidigare om så krävs för tillgängligheten. Området bör där det är möjligt slås med skärande eller klippande redskap t.ex. lie eller slätterbalk.

Om möjlighet till slätter saknas kan området hållas öppet genom bete, under förutsättning att stor hänsyn tas till fornlämningarna och att allmänhetens möjlighet att besöka området tillgodoses.

Barrträd som tränger in från omgivande mark tas bort. Enstaka tallar får lämnas.

Åtgärder för att säkerställa föryngringen av lövträd och buskar i gräsmarken får ske på lämpliga platser. Plantering, sådd eller avlägg får inte ske i omedelbar anslutning till ruiner då dessa kan skadas av trädens och buskarnas rotsystem.

Ruinerna från det gamla järnbruket ska hållas fria från träd, buskar och död ved.

Död ved från andra skötselområden kan vid behov flyttas in i området.

Se även 6.2 *Generella riktlinjer & åtgärder för hela området.*

6.3.7 Skötselområde 7 Ekskog/ekhagmark (3,4 ha)

Beskrivning:

Området är bevuxet med äldre ek som till viss del är spärrgrenig och som härrör från ett öppnare skede i landskapet. Många av ekarna är äldre än 120 år. Enstaka äldre bokar finns. Runt de äldre träden växer en del yngre träd och sly, framförallt av ek, i den nordliga delen av området något mer bok. Mängden död ved är liten. Den sällsynta blomskägglaven har hittats i området.

Bevarandemål:

- Arealen ekskog/ekhagmark ska vara 3,4 ha
- Minst 80 % av virkesvolymen ska utgöras av ädla lövträd, företrädesvis ek. Gran ska inte förekomma med mer än enstaka exemplar.
- Krontäckningen i området får inte understiga 60 %.
- Blomskägglav ska finnas och ha möjlighet att sprida sig i området.

Se även 6.1 *Bevarandemål för hela området*

Skötselåtgärder:

För att öka områdets heterogenitet samt gynna arter knutna till äldre, grov, solbelyst ved ska delar av området öppnas upp. Ett urval av de äldre ekarna ska frihuggas och sly av ek och bok hållas tillbaka så att fler äldre träd blir solbelysta. Frihuggningen bör ske i två till tre omgångar för att de äldre träden inte ska "chockas" då omgivningen blir

öppnare. Även utvalda yngre ekar bör frihuggas för att gynna utvecklingen av framtida jätteeckar. Delar av området ska lämnas slutna så att livsmiljöer skapas även för organismer som trivs i skugga. Ett urval av åtgärderna i området bör fotodokumenteras från fasta, koordinatsatta fotopunkter så att effekterna av åtgärderna kan följas. Död ved, hålträdd och öppningar i trädsiktet ska fortlöpande skapas vid behov.

Området kan med fördel hägnas in och betas om intresserad brukare finns.

Se även 6.2 *Generella riktlinjer & åtgärder för hela området.*

6.3.8 Skötselområde 8, Vatten (12,4 ha)

Beskrivning:

Området omfattar en ca 3 km lång sträcka av Bräkneån inklusive Hållsdammen, samt en liten vik av sjön Tiken. Ån regleras av två dammar, Tikendammen vid Tikens utlopp och Stenfors kvarndamm vid Nytorp nära reservatets södra del. Båda dammarna ligger utanför reservatet och saknar fisktrappor eller övriga anordningar för att underlätta passage för vattenlevande djur. Nedströms Tikendammen har ån rensats längs en sträcka av minst 100m och rensmassor har lagts upp vid sidan av ån. Nedströms kvarndammen är ån rensad längs en sträcka av ca 280 m. Tillgången på död ved i skötselområdet är generellt sett liten.

En stabil utterpopulation lever knuten till Bräkneåns vattensystem och spår av utter har upprepade gånger hittats i reservatet, senast så sent som våren 2009. I dagsläget kan utter utan problem passera under de vägbroar som finns inom och i anslutning till reservatet utan att behöva komma upp på vägen.

I ån vid Tikens utlopp har fynd gjorts både av den rödlistade flata dammusslan och av den vanliga dammusslan. Skal av den vanliga dammusslan har också hittats vid Stenfors kvarndamm, troligen nedspolat från Hållsdammen.

Öring har upprepade gånger observerats nedströms Stenfors kvarndamm. Populationen uppges vara svag, men Tikens fiskevårdsområde

har tidigare satt planterat ut öring i Bräkneån och planerar ytterligare utsättningar.

Bevarandemål:

- God vattenstatus.
- Vandringshinder för fisk ska inte förekomma.
- Rensade strömsträckor ska inte förekomma.
- Livskraftigt öringbestånd.
- Flat dammussla ska förekomma och ha möjlighet att sprida sig i ån.
- Utter ska även i fortsättningen regelbundet besöka reservatets vatten och ha möjlighet till en god födotillgång och en bra livsmiljö.

Skötselåtgärder:

Död ved flyttas vid behov ned i vattnet på lämpliga platser.

Naturligt förekommande fiskarter som försvunnit får återinsättas.

Rensade åsträckor återställes genom att grus och sten läggs tillbaka eller tillförs utifrån. Återställningsåtgärder utförs under förutsättning att speciellt anslag för detta erhålls.

Om det uppkommer en möjlighet att riva ut dammarna och återställa den naturliga variationen i vattenmiljön får behövliga åtgärder utföras i samband med detta.

6.3.9 Skötselområde 9: Friluftsliv

Beskrivning:

Området är ett mycket populärt besöksmål för både för närboende för och kulturhistoriskt intresserad allmänhet. Genom området passerar Stenfors kulturstig (se karta, bilaga c) som anlagts av Tingsås hembygdsförening, i samarbete med Skogsstyrelsen och Domänverket. Stigen är totalt ca 5 km lång. Längs med stigen finns flera informativa skyltar om områdets kulturhistoria. Vid Stenfors bruksområde (skötselområde 6) finns en rastplats med bord, bänkar och grillplats.

Bevarandemål:

- Reservatet ska vara tillgängligt för allmänheten.
- Iordningsställda parkeringsplatser ska finnas.
- Informationsskyltar om reservatets biologiska värden ska finnas. På skyltarna ska det bland annat finnas information om ädellövskog och dess arter och miljöer, vikten av död ved i skogen, ån och dess arter och livsmiljöer m.m.
- Informationsskyltar om områdets kulturhistoria ska finnas längs med kulturstigen.
- Strövstigar ska finnas.
- Rast- och grillplats ska finnas.

Skötselåtgärder:

Parkeringsplatser anläggs vid vändplatsen i skötselområde 7 samt i område 6. Skyltning till parkeringsplatsen ska ske från allmänna vägar.

Informationstavlor om områdets naturvärden ska sättas upp vid parkeringsplatserna samt på andra lämpliga ställen i reservatet (se bilaga a, skötselplanekarta). När nya skyltar sätts upp ska de samordnas med befintligt skyltmaterial så att presentationen av områdets natur- och kulturmiljö blir tydlig. Skyltar om naturreservatet och dess naturvärden kan t.ex. berätta kort om områdets kulturhistoria och hänvisa till kulturstigen och dess skyltning.

De informationsskyltar som är uppsatta vid Stenfors bruk och längs med den del av kulturstigen som går genom reservatet ska underhållas. Skötselåtgärder som avser underhåll och ersättning av dessa skyltar finansieras om möjligt med medel från riksantikvarieämbetet.

Stigar ska iordningställas och om möjligt bindas samman. Rast- och grillplatsen i skötselområde 6 rustas upp.

Grov död ved, omkullblåsta träd och grenar som försvårar stigarnas framkomlighet och som bedöms vara farliga för besökare ska flyttas till annan plats inom reservatet.

6.3.10 Skötselområde 10: Vägområde

Beskrivning:

I reservatet finns flera vägar. Allmän väg 653 går rakt genom området i väst-östlig riktning och delar reservatet i en nordlig och en sydlig del. Genom den norra reservatsdelen går en enskild väg med statsbidrag i nord-sydlig riktning. Vägen passerar rakt genom skötselområde 6 och i skötselområde 7 finns en vändplats längs med vägen. Öster om ån, i södra reservatsdelen går ytterligare en enskild väg i nord-sydlig riktning till Nytorp.

Bevarandemål:

- Vägar ska hållas i sådant skick att reservatets tillgänglighet inte försämras.

Skötselåtgärder:

Väghållaren sköter och bekostar normalt underhåll av vägarna.

För att undvika risken att träd och grenar faller ut över vägarna kan förebyggande trädsäkringsåtgärder utföras inom en zon om ca 25 meter från vägen.

7 Tomtmark och byggnader

Strax norr om väg 653 finns två byggnader: Ett magasin på åns västra sida och ett garage tillhörande den gamla smedsbostaden på östra sidan av ån. Delar av magasinet är utarrenderade till jaktlaget i området. Båda byggnaderna ägs av fastighetsägaren.

Fastighetsägaren (eller den som fastighetsägaren utser) ansvarar för skötseln av byggnaderna och området omedelbart omkring dessa. Utstakning av detta område ska göras i fält av förvaltaren tillsammans med fastighetsägaren. Åtgärder som behövs för att byggnaderna ska kunna nyttjas säkert, t.ex. röjning av sly, får göras inom det utstakade området utan hinder av reservatsföreskrifterna.

Byggnaderna ska underhållas och skötas så att de inte innebär en fara för allmänheten. Marken inom det utstakade området kring byggnaderna ska hållas i prydligt och städat skick.

8 Jakt och fiske

Enligt föreskrifterna krävs förvaltarens tillstånd för att utfodra vilt och anlägga åtel. Jakttorn får anläggas och siktgator får tas upp och underhållas med förvaltarens tillåtelse. Jakt med mink- och mårdfällor får ske endast om fällans öppning inte överskrider 7 cm x 7 cm, eller om fällan är placerad mer än 1,5 m över marken där utter inte kan komma åt den. För att undvika att unga uttrar fångas bör fälljakt inte ske under juni och juli då uttern vanligen har små ungar. Fiske får inte bedrivas med redskap som kan utgöra fara för utter t.ex. gäddsax, ryssjor, hommor och liknande – dock får kräftfiske bedrivas om ingångshålet till kräftmjärden inte överstiger 7 cm x 7 cm. Jakt- och fiskerättigheter är utarrenderade.

9 Bränder, storm, insektsangrepp eller översvämning

Vid händelser som medför att stora mängder träd dör och/eller faller omkull vid t.ex. storm, insektsangrepp, brand eller översvämning gäller följande. All död lövträds- och tallved lämnas i området, men veden får vid behov flyttas till annat skötselområde. Om dessa händelser medför mycket stora mängder ris och toppar får delar av dessa tas ut från reservatet. Stigar och andra anordningar hålls snarast möjligt fria från nedfallna och hängande träd.

Brand i skogen ska släckas.

10 Barnperspektivet

Skyltar med information om reservatet, stigar, grillplats, m.m. ska vara utformade och tillgängliga för både barn och vuxna.

11 Utmärkning

Reservatsgränsen ska märkas ut enligt Svensk standard (SIS 03 15 22) vilket innebär att gränsmärken målas på träd och på stolpar som slås ned i marken. Gränsmärkena ska placeras så att man kan se från ett märke till nästa. Vid gränsmarkering i skogsmark ska i gränslinjen, med 0,5 m på vardera sidan reservatsgränsen, röjas en tydlig gata. Denna gata får vid behov underhållas av förvaltaren. De träd som avverkas i gränsgatan tillfaller fastighetsägaren som också själv får ta vara på dem eller låta dem ligga kvar. Reservatsgräns som sammanfal-

ler med fastighetsgräns ska underhållas som fastighetsgräns på sedvanligt sätt.

12 Dokumentation och uppföljning

12.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Förvaltaren ska årligen dokumentera utförda åtgärder genom att:

- ange skötselområde,
- ange åtgärdens syfte,
- ange år och månad för åtgärdens utförande,
- utföra lämplig fotografering t.ex. före och efter åtgärden.

12.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemålen. Uppföljningen ska ligga till grund för en utvärdering av:

- om syftet med reservatet har uppnåtts,
- om gynnsamt tillstånd har uppnåtts i reservatet,
- om skötselmetoder behöver förändras,
- om en revidering av skötselplanen behövs.

Inventeringarna för uppföljningen följer Naturvårdsverkets naturtypsvisa manualer. Alla manualer var vid tiden för skötselplanens skrivande inte fastställda varför skötselplanens bevarandemål kommer att behöva revideras. Gynnsam bevarandestatus råder när de uppsatta bevarandemålen nåtts.

12.3 Dokumentation och inventeringar

För att dokumentera utgångsläget och möjliggöra uppföljning av bevarandemålen bör inventering av mossor, lavar, svampar och insekter genomföras. Fortsatt dokumentation av utter, fisk- och bottenfaunan i ån bör ske.

Datum
2010-08-30

Ärendenummer
511-1016-09

Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Tabell 5 Sammanfattande prioritering av skötselåtgärder

Skötsel- område	Åtgärd	Tidpunkt	Prioritet 1-3,
Hela reserva- tet	Tydlig utmärkning av reservatets gränser och löpande underhåll av dessa.	Snarast och därefter vid behov	1
Alla utom 8	Avverkning och bortforsling av gran	Start 2011, därefter vid lämplig tidpunkt	1
Alla utom 8	Röjning av ung gran	2011 och därefter ca var 7e år	1
Alla utom 1a, 1c och 8	Skapande av död ved och hålträd.	Vid lämplig tidpunkt	2
1b	Frihuggning av äldre bokar och ekar samt skapande av gläntor i trädskiktet.	2011-2016, därefter vid behov	1
1d,e	Frihuggning av utvalda ädellövträd	Vid lämplig tidpunkt	2
1e	Borttagande av träd och sly kring ruinen Snuggan.	2011-2016, därefter vid behov	3
2c	Beskärning av de toppade askarna i allén vid väg 653.	Då angrepp av askskottssjuka avtagit, därefter var 5-7 år	3
2c	Återplantering av träd i allén vid väg 653.	2011-2016, därefter vid behov	3
3a,d	Viltstängsel tas bort.	2011	2
3	Frihuggning av ädellövträd, utglesning, skapande av luckor i trädskiktet.	2011-2016, därefter vid behov	1
4	Frihuggning av utvalda äldre lövträd och tallar	2011-2016, därefter vid behov	2
5	Frihuggning av ädellöv- och äldre triviallövträd	2011-2013	1
3, 5	Åtgärder för att säkerställa förnygringen av ädellöv	Vid lämplig tidpunkt	2
6	Slätter	Årligen	1

Datum
 2010-08-30

 Ärendenummer
 511-1016-09

Skötsel- område	Åtgärd	Tidpunkt	Prioritet 1-3,
6	Åtgärder för att säkerställa föryngring av träd och buskar.	Vid behov	3
6	Fällning och bortforsling av barrträd	Snarast	1
6	Underhåll av ruinerna kring Stenfors bruk	Vid behov	3
7	Frihuggning av äldre ekar	2011-2016, därefter vid behov	1
8	Återställning av rensade å-sträckor	Vid tillgång på särskilda medel	1
8	Nedflyttande av död ved i vattnet	Vid lämplig tid- punkt	2
9	Iordningsställande av informationsskyltar om områdets biologiska värden	2011-2013	2
9	Iordningsställande av parkeringsplatser	Vid lämplig tid- punkt	2
9	Upprustning av bord, bänkar och eldstad	Snarast	1
9	Underhåll av bord, bänkar och eldstad	Löpande	3
9	Dragning och utmärkning av stigar	Start 2011	2
9	Underhåll av stigar	Minst vart 10e år	2
10	Underhåll av vägar	Vid behov	1

Prioritet: 1= Högst, 2= Hög, 3= Lägre

13 Ansvar för skötsel, dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder, bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av naturreservat i länet. Länsstyrelsen har i reservatsbeslutet utsett Skogsstyrelsen till förvaltare av reservatet i enlighet med 21 § FO (1998:1252) till miljöbalken. Förvaltaren har därmed ansvaret för att skötseln av reservatet följer fastställd skötselplan. Länsstyrelsen har den operativa tillsynen i naturreservat enligt MB 26 kap. Det innebär att Länsstyrelsen ska övervaka att föreskrifter, dispenser och tillstånd följs.

Virke eller avverkningsrester som genereras av naturvårdande skötselåtgärder, och som inte av naturvårdsskäl bör lämnas på platsen, får

tillvaratas av fastighetsägaren. Vad som gäller för respektive skötselområde anges i skötselplanen.

Förvaltaren ansvarar för dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder. Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål och gynnsam bevarandestatus.

Slåttern i skötselområde 6 sköts idag på Länsstyrelsens initiativ med årligen anslagna medel från Riksantikvarieämbetet. Det är önskvärt att denna finansieringsmodell så långt det är möjligt används även i framtiden. Även underhåll och ersättning av de skyltar om områdets kulturhistoria som finns uppsatta längs de sträckor av Stenfors kulturstig som passerar genom reservatet bör så långt det är möjligt finansieras med medel från Riksantikvarieämbetet.

Tingsryds kommun ansvarar för tömning och underhåll av sopkärl i skötselområde 6.

Fastighetsägaren (eller den som fastighetsägaren utser) ansvarar för skötseln av byggnader (med tillhörande utstakat närområde) inom reservatsområdet.

14 Revidering av skötselplan

En översyn av skötselplanen bör göras inom 10 år för att bedöma behovet av en revidering av planen. Revideringen berör i första hand riktlinjer och åtgärder.

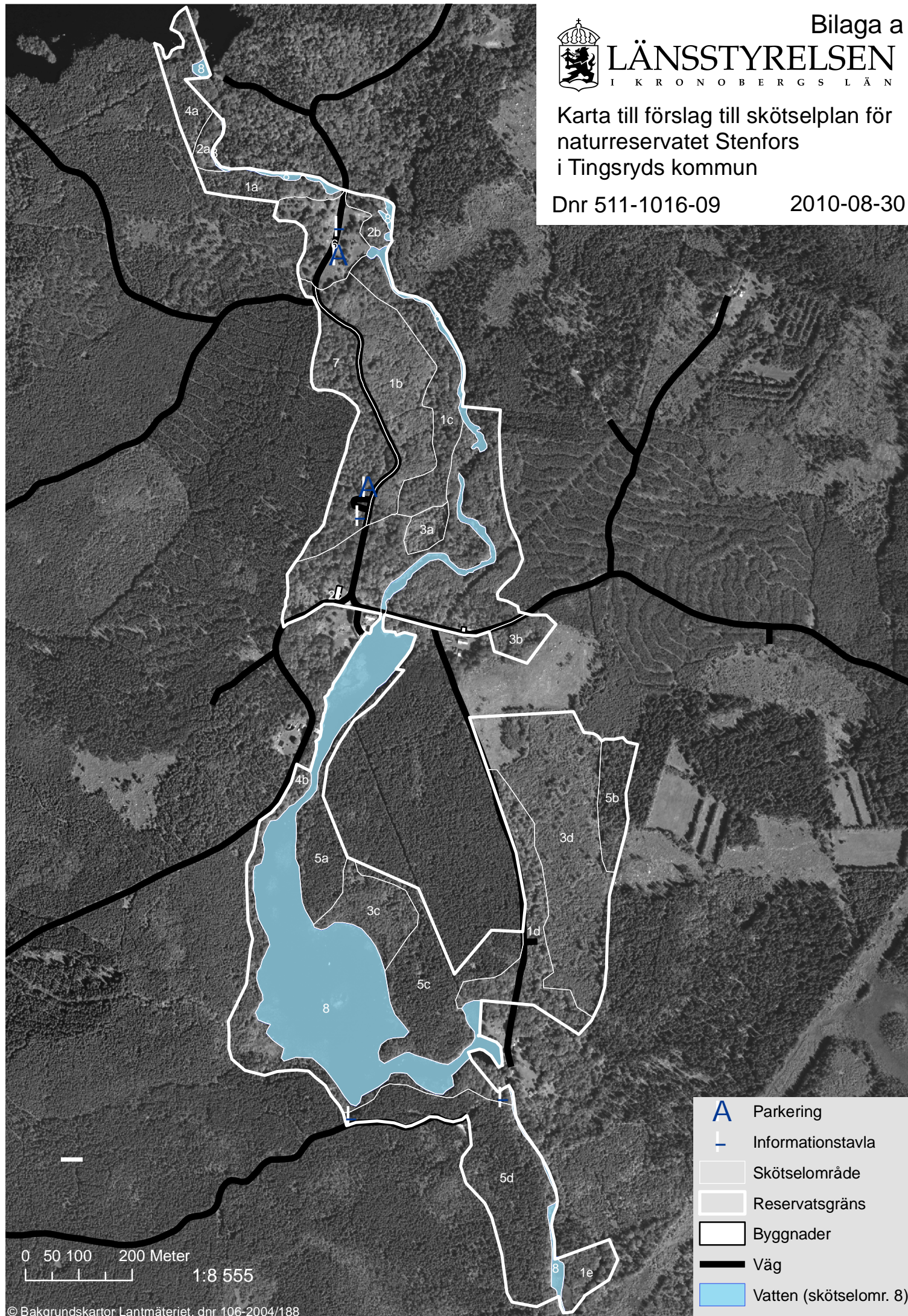
BILAGOR

- a. Skötselplanekarta*
- b. Nyckelbiotoper*
- c. Kulturlämningar*

Karta till förslag till skötselplan för
 naturreservatet Stenfors
 i Tingsryds kommun

Dnr 511-1016-09

2010-08-30

- A Parkering
- I Informationstavla
- Skötselområde
- Reservatsgräns
- Byggnader
- Väg
- Vatten (skötselomr. 8)